

МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ

вул. Городецького, 13, м. Київ, 01001
Тел.: +380 44 278-37-23, факс: + 380 44 271-17-83
E-mail: themis@minjust.gov.ua
<http://www.minjust.gov.ua>
Код ЄДРПОУ 00015622

Народному депутату України
Продан О.П.

21.04.2017 № 15387/326-0-2-17/19

На № 11/10-785 від 24.03.2017

Шановна Оксано Петрівно!

Міністерство юстиції України розглянуло Ваш депутатський запит від 15.03.2017 № 1938 щодо отримання спадкоємцем свідоцтва про право на спадщину у державній нотаріальній конторі чи приватного нотаріуса, який здійснював нотаріальну діяльність на території, на якій органи державної влади тимчасово не здійснюють або здійснюють не в повному обсязі свої повноваження, та в межах компетенції повідомляє.

Відповідно до статті 1296 Цивільного кодексу України (далі – Кодекс) спадкоємець, який прийняв спадщину, може одержати свідоцтво про право на спадщину.

Спадкоємець, який прийняв спадщину, у складі якої є нерухоме майно, зобов'язаний звернутися до нотаріуса за видачею йому свідоцтва про право на спадщину на нерухоме майно (стаття 1297 Кодексу).

Частиною першою статті 1298 Кодексу встановлено, що свідоцтво про право на спадщину видається спадкоємцям після закінчення шести місяців з часу відкриття спадщини.

Статтею 66 Закону України «Про нотаріат» (далі – Закон) передбачено, що на майно, що переходить за правом спадкоємства до спадкоємців або держави, нотаріусом за місцем відкриття спадщини видається свідоцтво про право на спадщину.

Видача свідоцтва провадиться у строки, встановлені цивільним законодавством.

Свідоцтво про право на спадщину видається за письмовою заявою спадкоємців, які прийняли спадщину в порядку, встановленому цивільним законодавством, на ім'я всіх спадкоємців або за їх бажанням кожному з них окремо (статті 67, 68 Закону).

Відповідно до частини п'ятої статті 1268 Кодексу незалежно від часу прийняття спадщини вона належить спадкоємцеві з часу відкриття спадщини.

Перелік населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, затверджений Додатком 1 до розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 № 1085-р

155645

«Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення» (у редакції розпорядження Кабінету Міністрів України від 02.12.2015 № 1276-р) (далі – Перелік).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 № 595 «Деякі питання фінансування бюджетних установ, здійснення соціальних виплат населенню та надання фінансової підтримки окремим підприємствам і організаціям Донецької та Луганської областей», на виконання наказів Міністерства юстиції України від 25.11.2014 № 247/7 «Про переміщення органів та установ юстиції Донецької області» та від 25.11.2014 № 246/7 «Про переміщення органів та установ юстиції Луганської області» державні нотаріальні контори Донецької та Луганської областей, що були розташовані на тимчасово неконтрольованій території, переміщені у населені пункти, на території яких органи державної влади здійснюють свої повноваження в повному обсязі.

Архіви державних нотаріальних контор, що переміщені, залишились у приміщеннях державних нотаріальних контор, що були розташовані в населених пунктах, територія яких віднесена до Переліку. Доступ до зазначених архівів на сьогодні, а також до державних нотаріальних архівів Донецької та Луганської областей на даний час відсутній у зв'язку із захопленням цих приміщень представниками незаконних озброєних формувань.

У зв'язку з вищевикладеним видати свідоцтва про право на спадщину за спадковими справами, які заведені у зазначених нотаріальних конторах, на теперішній час не є можливим.

Водночас визнати право власності на спадкове майно в порядку спадкування спадкоємець може шляхом звернення до суду з позовом про визнання права власності в порядку спадкування.

Для визнання права власності на спадкове майно в судовому порядку до суду необхідно надати в тому числі постанову про відмову у вчиненні нотаріальної дії (видачі свідоцтва про право на спадщину).

Згідно зі статтею 49 Закону на вимогу особи, якій відмовлено у вчиненні нотаріальної дії, нотаріус або посадова особа, яка вчиняє нотаріальні дії, зобов'язані викласти причини відмови в письмовій формі і роз'яснити порядок її оскарження. Про відмову у вчиненні нотаріальної дії нотаріус протягом трьох робочих днів виносить відповідну постанову.

Таким чином, постанова про відмову у вчиненні нотаріальної дії (у видачі свідоцтва про право на спадщину) може бути винесена державним нотаріусом державної нотаріальної контори, у якій була заведена спадкова справа, у зв'язку з відсутністю доступу до архіву державної нотаріальної контори.

Відповідно до статті 50 Закону нотаріальна дія або відмова у її вчиненні, нотаріальний акт оскаржуються до суду. Право на оскарження нотаріальної дії або відмови у її вчиненні, нотаріального акта має особа, прав та інтересів якої стосуються такі дії чи акти.

Сфера дії постанови Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 № 595 «Деякі питання фінансування бюджетних установ, здійснення соціальних виплат населенню та надання фінансової підтримки окремим підприємствам і організаціям Донецької та Луганської областей» не розповсюджується на приватних нотаріусів, на відміну від державних нотаріальних контор, які перереєстровані та переміщені на територію, де органи влади України здійснюють свої повноваження в повному обсязі.

На теперішній час доступ до архівів приватних нотаріусів, які здійснювали чи здійснюють приватну нотаріальну діяльність на території населених пунктів, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження на підставі розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.11.2014 № 1085-р, відсутній у зв'язку з тим, що архіви залишились у приміщеннях, які розташовані на таких територіях.

Крім того, наказом Міністерства юстиції України від 17.06.2014 № 953/5 «Про невідкладні заходи щодо захисту прав громадян на території проведення антитерористичної операції» (зі змінами), який розроблений Міністерством юстиції України з метою забезпечення захисту прав та законних інтересів фізичних та юридичних осіб у зв'язку із соціально-політичною ситуацією, що склалась у Донецькій та Луганській областях, тимчасово припинено доступ нотаріусів до Єдиних та Державних реєстрів інформаційної системи Міністерства юстиції, а саме: Державного реєстру обтяжень рухомого майна, Державного реєстру речових прав на нерухоме майно, Спадкового реєстру, Єдиного реєстру спеціальних бланків нотаріальних документів та до Єдиного реєстру довіреностей до закінчення антитерористичної операції на сході України.

Таким чином, на зазначеній у наказі Міністерства юстиції України від 17.06.2014 № 953/5 «Про невідкладні заходи щодо захисту прав громадян на території проведення антитерористичної операції» (зі змінами) території приватні нотаріуси, враховуючи вимоги частини третьої статті 34 Закону, тимчасово позбавлені можливості вчиняти нотаріальні дії, у тому числі видавати свідоцтва про право на спадщину, які викладаються на спеціальних бланках нотаріальних документів та потребують звернення до Єдиних та Державних реєстрів інформаційної системи Міністерства юстиції України.

Для вирішення питання з оформлення спадкових прав спадкоємець має право звернутися до суду для визнання права власності на спадкове майно в порядку спадкування.

Водночас частиною третьою статті 1296 Кодексу визначено, що відсутність свідоцтва про право на спадщину не позбавляє спадкоємця права на спадщину.

При цьому слід зазначити, що видача свідоцтва про право на спадщину спадкоємцям, які прийняли спадщину, ніяким строком не обмежена.

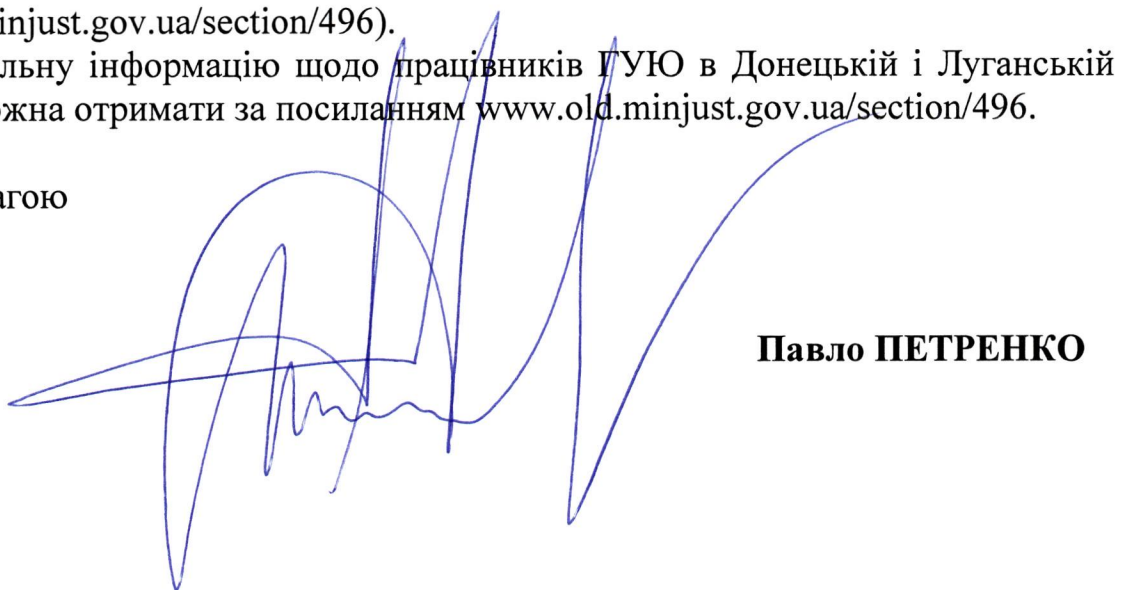
Також зазначаємо, що для отримання актуальної довідкової інформації (адреса, контактні телефони тощо) щодо державних нотаріальних контор Донецької та Луганської областей, які перереєстровані та переміщені на

територію, де органи влади України здійснюють свої повноваження в повному обсязі, та приватних нотаріусів, які на теперішній час здійснюють чи здійснювали приватну нотаріальну діяльність на території населених пунктів, на яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, спадкоємці чи їх представники можуть звертатися до головних територіальних управлінь юстиції у Донецькій та Луганській областях (www.old.minjust.gov.ua/section/496).

Актуальну інформацію щодо працівників ГУЮ в Донецькій і Луганській областях можна отримати за посиланням www.old.minjust.gov.ua/section/496.

З повагою

Міністр

Павло ПЕТРЕНКО

Долинна, 2336509

ДПР:
Верховної Ради України
05.05.2017 09:17
ВХ № 105433